

**Apel II Kongresu Ukraińców w Polsce
do władz Rzeczypospolitej
w sprawie oceny i likwidacji skutków akcji „Wisła”**

Jako Ukraińcy – obywatele Rzeczypospolitej po raz kolejny zwracamy się do najwyższych władz Rzeczypospolitej w sprawie akcji „Wisła”. Choć od tego wydarzenia historycznego minęło właśnie 65 lat, nadal nie dokonano jego pełnej politycznej i prawnej oceny oraz nie dokonano likwidacji wszystkich skutków akcji „Wisła”.

Deportacja ludności ukraińskiej z południowo-wschodnich i wschodnich obszarów Polski w 1947 r. doczekała się już politycznej oceny ze strony Senatu RP oraz Prezydenta Rzeczypospolitej. W ostatnich latach zauważalne są jednak próby rewizji jednoznacznie negatywnej oceny tej zbrodni komunistycznej. Niepokój społeczności ukraińskiej w Polsce budzi również stanowisko organów państwa w kwestii legalności akcji „Wisła”. Konstatacja prokuratorów z pionu śledczego Instytutu Pamięci Narodowej, iż nie można stwierdzić nielegalności akcji „Wisła”, w naszym odczuciu kłóci się z logiką demokratycznego państwa prawa i z poczuciem sprawiedliwości.

Akcja „Wisła” dokonana została przez państwo totalitarne i niesuwerenne, nie obciąża ona demokratycznego i niepodległego państwa polskiego. Od demokratycznej Rzeczypospolitej społeczność ukraińska oczekuje jednak jednoznacznej prawnej i politycznej oceny akcji „Wisła” jako represji skierowanej przeciwko naszej społeczności, opartej na zasadzie etniczno-narodowej. Jesteśmy przekonani, iż nielegalny charakter akcji „Wisła” wynika z konstytucyjnych praw obywatelskich, które zostały w ewidentny i oczywisty sposób naruszone.

Otwartą pozostaje nadal, po ponad 20 latach ładu demokratycznego, kwestia likwidacji materialnych, społecznych, kulturowych i politycznych skutków akcji „Wisła”. Działania państwa w tym zakresie oceniamy jako niewystarczające. Apelujemy do najwyższych władz Rzeczypospolitej o podjęcie skutecznych działań mających na celu likwidację skutków akcji „Wisła” dla społeczności ukraińskiej w Polsce, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i zbiorowym. Likwidacja skutków działań podejmowanych przez państwo wymaga środków i działań adekwatnych do skali zastosowanej wcześniej represji.

Zwracamy się o przygotowanie rządowego programu likwidacji skutków akcji „Wisła”. Sądzymy, iż jest to niezbędne dla przynajmniej częściowego zniwelowania następstw zbrodniczych działań totalitarnego państwa wobec własnych obywateli. Taki program powinien, w naszym przekonaniu, przewidywać różnorodne działania zarówno dotyczące indywidualnie członków naszej społeczności, jak też społeczności ukraińskiej jako zbiorowości.

Jako obywatele Rzeczypospolitej narodowości ukraińskiej mamy zapewnione prawa przewidziane w Konstytucji, ustawie o mniejszościach narodowych i etnicznych czy innych ustawach. Niestety, skutki akcji „Wisła” nierzadko nadal uniemożliwiają lub utrudniają nam korzystanie w pełni z tych praw.

Przemyśl, 28–29 kwietnia 2012 r.